

Geannoteerde agendag CvT stukken december 2018

Aanwezigen

Normaal gesproken zijn aanwezig:

Vertegenwoordiging namens het Rijk

- **De heer A.H. Gierveld, voorzitter**, directeur directie ELVV, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- **De heer J.G. Sevenster**, directie ELVV, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- **De heer M.M. van der Burg**, Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO.nl)

Vertegenwoordiging van de provincies

- **De heer G.M. Biermann**, provincie Noord-Holland, namens landsdeel West
- **De heer M.D. Sybesma**, provincie Fryslân, namens landsdeel Noord
- **De heer F. Dieters**, provincie Limburg, namens landsdeel Zuid
- **De heer A.J.H. Thijssen**, provincie Gelderland, namens landsdeel Oost

Raadgevende leden

- **De heer A.J. Vermuë**, namens de Unie van Waterschappen
- **De heer G.C. van 't Klooster**, Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO), namens de landbouworganisaties
- **Mevrouw N.J. Both**, Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt, namens de sociale- en economische partners
- **Mevrouw H.B. Scheeringa**, namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- **Mevrouw E. Verbij**, Boerenatuur.nl, namens de natuur- en milieuorganisaties
- **Mevrouw S. Osaer**, namens de Europese Commissie

Secretariaat

- **de heer G. de Peuter**, secretaris, directeur Regiebureau POP
- **Mevrouw A.M.P. Nap**, adjunct secretaris, senior stafmedewerker Regiebureau POP

Bericht van verhindering of vervanging is ontvangen van:

1. René vd. Burg (RVO) wordt vervangen door Lonneke Kapoen
2. Michiel Sybesma (prov. Friesland, landsdeel Noord) word vervangen door Dirk Jan Immenga, prov. Drenthe
3. Dhr. Thijssen, Gelderland, landsdeel Oost, wordt vervangen door Erik Steenberg van de Provincie Gelderland.

Extra aanwezigen:

1. Naast mevr. Osaer zal dit maal OOK mevr. Elvira Bakker aan het CvT deelnemen.
2. De heer Mathijs Sol, voorzitter van het Twaalf Provinciën Overleg, is aanwezig als ambtelijke ondersteuning van de vertegenwoordiging van de provincies.
3. Matt Huynink, beleidsmedewerker cluster Natuurcombinaties, directie Natuur en biodiversiteit (ivm presentatie Evelien Verbij na afloop van het CvT).

1. Opening en vaststelling agenda

Gelet op beperkte omvang van agenda zal aansluitend aan het overleg een presentatie volgen van Boerenatuur over het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (werkwijze collectieven, besluitvormingstraject).

2. Mededelingen: ter informatie

- Stand van zaken Bestuurlijk Overleg

Bestuurlijk overleg is enkele malen verplaatst, er is nog geen datum voor overleg bekend.

- Terugblik Najaarsconferentie POP

Najaarsconferentie is 15 november. De circa 180 aanwezigen worden bijgepraat over zowel het lopende POP (resultaten, ontwikkelingen) als de ontwikkelingen rond het nieuwe GLB.

- Stand van zaken Nieuw GLB

EU: De door de Commissie voorgestelde verordeningen worden besproken in Raadswerkgroepen, besprekingen gaan snel, maar vooralsnog geen overeenstemming. EP heeft recent haar rapporten over de verordeningen opgeleverd en besproken. Streven van de Commissie is nog altijd het nieuwe systeem per 1-1-2020 in werking te laten treden, mogelijk komt er uitstel met (en minste) 1 jaar.

Nationaal: op korte termijn moet er een projectgroep ontwikkeling NSP opgericht worden. Plan van aanpak ligt nu ter bespreking bij Rijk en provincies. Voorgestelde trekker: Ger de Peuter.

Opmerkingen gemaakt tijdens vooroverleg met maatschappelijke organisaties:

* veel vragen over 'hoe gaat het nieuwe systeem eruit zien'/ bestaat het risico dat er weer veel vertraging bij de opstart van het programma op gaat treden

* Vanuit VNG de vraag wat het standpunt van Nederland is ten aanzien van de verplichte inzet op LEADER

* Mogelijk dat vragen gesteld gaan worden wat er gaat gebeuren indien nieuwe GLB inderdaad uitgesteld wordt met 1 of twee jaar: komt er wel budget voor plattelandsontwikkeling beschikbaar / op welke wijze kunnen die budgetten dan besteed worden.

- Toelichting vertegenwoordiging EU Cie ontwikkelingen EU

Toehoren. Zie ook vragen maatschappelijke organisaties hierboven vermeld.

3. Vergadering CvT POP, d.d. 22 juni 2018: ter vaststelling

- Verslag

Geen bijzonderheden.

In verslag geuite zorgen over de uitputting POP en het niet behalen van de prestatiereserve: komt terug bij agendapunt 4.

In verslag gemaakte opmerkingen inzake evaluatie: punt is meegenomen onder agendapunt 4.

4. Voortgang POP 3 : ter bespreking en informatie (geen beslispunten)

4.1 Algemeen

In het voorgelegde stuk wordt ingegaan op meerdere onderwerpen die de algemene voortgang van POP3 betreffen, te weten:

a. Algemene voortgang POP3, inclusief het advies van de werkgroep financiële heroriëntatie:
De werkgroep concludeert dat er vanaf 2020 een risico op decommitering bestaat. Er zijn verschillende versnellingsacties in gang gezet. Werkgroep adviseert daarnaast

1. Stimuleer indien termijnbetalingsverzoeken / verbeter proces termijn betalingen
2. Stel EU budget volledig open in 2018/2019 / verplicht totaal beschikbare budget in 2019 (muv budget voor BWV, JoLa en Leader)
3. Ga over-programmeren en werk goede afspraken over die over-programmering uit
4. Onderzoek of in 2019 een uniforme subsidieregeling Klimaat opengesteld kan worden
5. Besluit begin 2020 over inzet van op dat moment niet verplichte ELFPO middelen en wijzig het financieel plan POP3 in 2020 (en dus niet in 2019, om jojo acties te voorkomen).

De conclusies van de werkgroep dienen in het eerstvolgende bestuurlijk overleg bestuurlijk geaccordeerd te worden (NB: nog geen bestuurlijk overleg gepland!).

b. Prestatieraamwerk: Naar verwachting wordt 85% van de mijlpaal op P2 ('concurrentiekracht') indicator overheidsuitgave behaald (in laatste kwartaal en komend kwartaal grote bedragen uitbetaald op oude verplichtingen). Voor Leader zal de prestatie-mijlpaal NIET behaald worden en zal de prestatiereserve van 6% (= 2,4 miljoen) dus weggehaald moeten worden en ingezet kunnen worden op andere onderdelen van het POP. Dit zal worden betrokken in het voorstel tot aanpassing dat begin 2020 ingediend zal worden (zie bij a punt 5).

Op verzoek van de EC is bij dit agendapunt de zogenaamde artikel 50 brief van de Commissie + de reactie daarop van LS NL gevoegd.

c. Analyse voortgang openstellingen: Resultaten van gesloten openstellingen laten zien dat bij de niet grondgebonden openstellingen relatief veel aanvragers afgewezen worden en 'slechts' circa 70% van het opengestelde bedrag wordt gecommitteerd. De achterliggende oorzaken daarvan zijn divers (tekort budget, kwaliteit projecten, overig). Omdat slechts van een relatief beperkte hoeveelheid openstellingen informatie beschikbaar was, zal begin 2019 opnieuw een informatie-uitvraag bij de provincies gedaan worden en op basis van die gegevens kan naar verwachting een meer informatieve analyse gedaan worden.

d. Voortgang wateropgave: De Adviesgroep Water adviseert over het oplossen van knelpunten in de voortgang van de aanpak van de wateropgave. De adviesgroep is van oordeel dat 'de pap gestort is' en het vooral van belang is dat goed zicht gehouden wordt op de daadwerkelijke uitvoering en benutting van middelen. In de bijlage (Rapportage water, incl. dashboard) wordt inzichtelijk gemaakt dat de EU-middelen naar verwachting medio 2019 geheel verplicht zullen zijn, de nationale middelen die conform bestuurlijke afspraken ook aan de wateropgave besteed moeten worden zullen ook in de jaren na 2019 nog verplicht moeten worden. Per 1-8-2018 zijn bijna 500 projecten in uitvoering of ontwikkeling, waarvan circa 85% een bijdrage levert aan de waterkwaliteit. Bij deze projecten zijn ruim 40.000 landbouwers betrokken.

e. Uitvoeringsverslag 2017: verslag is ingediend en inmiddels door de Commissie geaccordeerd.

f. Stand van zaken uitgebreid uitvoeringsverslag 2018: Conform de afspraak gemaakt in het CvT van juni j.l. is er een start gemaakt met de 6 te onderscheiden evaluatietrajecten ten behoeve van dit uitvoeringsverslag. Tbv 'Innovatie' en 'Concurrentiekracht' zijn aanbestedingsprocedures afgerond (Ecorys resp. WUR), de overige vier onderdelen wordt geëvalueerd door zelfevaluatie resp. door aan te sluiten bij lopende onderzoeken / evaluaties.

Bespreking met maatschappelijke organisaties: leven veel vragen over hoe de klimaatakkoord gelden ingezet zullen worden. Ook in relatie met het advies tot overprogrammering: blijft er wel ELFPO-middelen over indien er wordt overgeprogrammeerd? Wie draagt dan uiteindelijk het risico als er wordt overgeprogrammeerd op zowel de toekomstige klimaatregeling als overige maatregelen?

4.2 Error rate en audits

- Error rate: geen nieuwe ontwikkelingen, hoewel resultaten van recente audits (zie hieronder) mogelijk zullen leiden tot een stijging van het error rate %.

- Lopende audits:

* bij audit Agrarisch natuurbeheer (19 – 23 maart) en audit Brede weersverzekering (9 – 13 april) verschillende bevindingen gedaan, NI heeft aangegeven dat het fonds desondanks geen risico gelopen heeft. Nog geen definitieve conclusies nav de audits bekend.

Van 12 – 16 nov en van 19 – 23 november vinden er ook audits plaats, te weten een DAS audit gericht op Agnb en een POP2 investeringsproject resp. een audit op de werkzaamheden van de ADR.

4.3 Resultaten Taskforce Leader: stand van zaken

Begin 2018 is de Taskforce Leader opgericht, met als taak knelpunten in de uitvoering van Leader-plannen in kaart te brengen, met voorstellen voor verbetering. Medio 2018 heeft de Taskforce

Leader een rapport met aanbevelingen opgeleverd. Een samenvatting van het rapport is als bijlage bijgevoegd.

Recent is geïnventariseerd hoe het staat met de implementatie van de aanbevelingen uit het rapport. Uit die inventarisatie is gebleken dat in veel provincies de contacten met aanvragers geïntensiveerd zijn, bij RVO meer aandacht is gekomen voor de communicatie met aanvragers en enkele provincies concrete financieringsafspraken gemaakt hebben. Ook is Leader nu een vast agendapunt op de TPO agenda geworden en worden indien relevant de verslagen van het B-team POP besproken in het Leader overleg. Al met al lijkt de voortgang van Leader verbeterd.

In de 1^e helft van 2019 zal opnieuw onderzocht worden wat de stand van zaken ten aanzien van de implementatie van de aanbevelingen is.

5. Aanpassingen POP 3: ter informatie

Notificatie 2018-1 is in augustus 2018 ingediend en op 5 september 2018 goedgekeurd.

Er zou eind 2018 mogelijk een voorstel tot grotere aanpassing POP ingediend worden, maar inmiddels is besloten dat voorstel uit te stellen. Een voorstel tot aanpassing zal eind 2019 ontwikkeld worden en begin 2020 worden ingediend (zie agendapunt 4!).

Maatschappelijke organisaties: kan er wellicht iets verteld worden over de stand van zaken ten aanzien van de pilots nieuw GLB?

6. Regiebureau POP : ter goedkeuring door CvT

- Werkprogramma Regiebureau POP 2019

In het werkprogramma worden de belangrijkste werkzaamheden van het Regiebureau POP in 2019 beschreven. 2019 is het voorlaatste formele jaar van de huidige programmaperiode. Eind 2019 zullen de beschikbare EU middelen vrijwel volledig belegd zijn. De aandacht zal daarom gaan verschuiven van het stimuleren/ondersteunen van het aangaan van verplichtingen naar ondersteuning om te komen tot volledige realisatie. Er zal zwaarder ingezet worden op communicatie over projecten en kennisdeling. Daarnaast zal het Regiebureau vanuit haar deskundigheid actief bijdragen aan ontwikkelingen rond het nieuwe GLB, door inbreng in de voorbereiding van raads werkgroepen en de voorbereiding van het NSP.

7. Rondvraag / W.v.t.t.k./ Sluiting

Volgend overleg: vrijdag 21 juni 2019, Utrecht of op locatie

Overwogen wordt de volgende bijeenkomst van het CvT te combineren met een bezoek aan een POP-project.

Gelet op beperkte omvang van agenda zal aansluitend aan het overleg een presentatie volgen van Boerenatuur over het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (werkwijze collectieven, besluitvormingstraject).